

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami . . .	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę już z odnośniami . . .	8,67 „

Strajki, inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczenia numerów bez zwrotu — części kwoty abonamentowej. —

OGŁOSZENIA:

od wiersza 6-cio lam. lub jego miejsca 15 gr. w dziale ogłoszeniowym, od wiersza mm. 3 lam. lub jego miejsca 40 gr. w dziale redakcyjnym. Z zagranicy 100% drożej.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Wtorek: Wiktorji
Środa: † Wigilja Irminy

CHOJNICE, środa dnia 24 grudnia 1930

4000 wznosi 8.12 zuchód 15.46
Księżyc wschód 10.56 zach. 9.03

Chrystus nam się narodził

Aczkolwiek już około 1900 razy świat chrześcijański obchodził uroczystość Bożego Narodzenia to jednak corok na nowo właśnie święto wywiera na nas przeucudownie miły urok — I nie dziw bo jest to uroczystość, która nie tylko przypomina nam wielkie i jedyne zdarzenie Boskiej tajemnicy odnawiającej łączność nieba z ziemią lecz ponadto wywołuje błogie drżenie w tem sercu ludzkim które nieświadome jedynego Boga prawdziwego i stałego szczęścia nie zaznało — W tym okresie pienie anielskie odbijają się rannem echem w duszy naszej przypominając że spełniło się oczekiwanie, bo — Chrystus się narodził — Rorate coeli desuper — spuście nam niebios — to wołanie błagalne znalazło wysłuchanie i dzisiaj przeszło 300 milionów raduje się tem szczęściem

A jednak podobnie jak przed przyjściem Zbawiciela roztaczają się i dzisiaj jeszcze nad olbrzymią częścią naszej ziemi ciemności wielkie, w których błąka się i błądzi dusza pogan dusza nie znająca miłości Boga a wdychająca do niej i wijąca się w boleściach własnej niemocy z której tylko Bóg wyzwolić może — Świadcami jesteśmy tego jak naprzykład w Chinach zło się szerzy jak tam komunizm coraz dalsze zatacza koła i jak jego ofiarą padają misjonarze, pobrani w niewolę albo wręcz okrutnie mordowani a przecież poszli oni tam z największym poświęceniem by niecić światłość Bożą by szerzyć radosną wieść o Jezusie, który z miłości dla wszystkich ludzi stał się Zbawicielem

Rorate coeli desuper — dla jak wielu na szero kim świecie mają te słowa jeszcze znaczenie a na ich odgłos podnoszą się serca nasze serca wierzących z głęboką wdzięcznością do Boga za odebrane światło wiary — ale równocześnie rozumieją dobrze konieczną potrzebę zbliżenia Królestwa Bożego tym nieszczęśliwym, w których duszach głucho i ciemno i smutno: Spuście niebios na ziemską niwę pogan i światło wiary dajcie im Zbawiciela

Wielka jest liczba oczekujących Zbawiciela; przeszło 1000 milionów pozostaje w szponach złego ducha — Ten zaś sprawia że święty bój o wywanie dusz z jego niewoli i panowania jest tak trudny że Kościół św atoli w myśl swego powołania niestrudzenie tę walkę prowadzi wysyłając na front coraz to nowe szeregi misjonarzy a z prawdziwie ojcowską troskliwością zabiega również o wychowanie bojowników miejscowych czy li kleru rodzimego, rozumiejącego lepiej swych ziomków i trafiającego łatwiej do ich serc — Niestety na tak olbrzymią liczbę pogan jest tych cichych misjonarskich bohaterów stanowczo za mało tembardziej że szczególnie w ostatnich czasach idzie od całych nieraz szerepów pogańskich wołanie, wyrażające tęsknotę za Bogiem — Rorate coeli desuper — a streszczające się w słowach: dajcie nam kapłanów! Wzruszający takiego błagania przykład mieliśmy niedawno wśród Indian mieszkających na pograniczu Urugwaju i Argentyny: od dłuższego czasu brak im było kapłana a jednak już dawniej do Boga nawróceni co niedziednie przyodzabiali ołtarz i stawiali nań co do Mszy św potrzebne chociaż mszał pozostaje zamknięty i św Ofiara się nie dokonywa — Krzepi jednak do bry ten lud swego ducha, śpiewając wtenczas Kyrje, Gloria; Credo itd — Zdarzyło się jakoś że zabłąkał się w te okolice podczas swych objazdów misyjnych pewien kapłan i na takie właśnie natrafił nabożeństwo — Radość wielka przepełniła dusze tych pocziwych Indian z tej racji, że misjo narz odprawi im Mszę św — Tymczasem nie mógł tenże spełnić ich życzenia, gdyż nie był już naczcz — Radość zamieniła się więc w smutek i błagalne wołanie: Przyślijcie nam kapłana!

Czy tego rodzaju rozpaczliwy krzyk nie musi do głębi wstrząsnąć naszym sumieniem i pobudzić do chrześcijańskiego obowiązku niesienia po

Przygotowania niemieckie do styczniowej sesji Ligi Narodów

Berlin — Według informacji prasy, minister spraw zagranicznych Curtius wyjechał na Górny Śląsk niemiecki gdzie podobnie, jak to było przed kilku dniami w Królewcu, nawiąże kontakt z kołami miarodajnymi prowincji w sprawach, dotyczących polityki wschodniej rządu Rzeszy W sobotę minister odbędzie narady w Gliwicach i w Opolu

W pierwszych dniach stycznia przewidziane są podróże kanclerza Brueninga, ministra Schielego, prezydenta Banku Rzeszy dr Luthra, oraz

komisarzy Rzeszy i Prus dla prowincji wschodnich Treviranusa i Hirtsiefera na Górny Śląsk niemiecki, do marchii granicznej i Prus Wschodnich Podróże te zadokumentować mają nazewnątrz, że rząd Rzeszy przypisuje kwestje polityki wschodniej na najbliższy okres czasu znaczenie decydujące Tęsamem będą one miały charakter przygotowań do styczniowej sesji Rady Ligi, na której porządku dziennym znajdzie się spór polsko - niemiecki w sprawie mniejszości

Przyjazd posła Korfantego do Katowic

Katowice — Dnia 20 grudnia o godzinie 1,28 pociągiem pospiesznym z Warszawy przyjechał do Katowic poseł Korfanty w towarzystwie swoich przyjaciół politycznych oraz najbliższej rodziny

Przed przybyciem pociągu na peronie zebrały się tysiączne tłumy publiczności. Zjawily się delegacje ze sztandarami, przedstawiciele organizacji robotniczych, organizacji kobiet itd. Na dworcu panował olbrzymi natłok

W chwili zajechania pociągu powitano posła Korfantego entuzjastycznymi okrzykami Powitanie było bardzo serdeczne. Posł Korfantemu wręczono kwiaty Robotnicy wynieśli posła Korfantego na rękach do samochodu na placu przed dworcem, gdzie zebrane tłumy witały go entuzjastycznymi okrzykami

Pos Korfanty w towarzystwie rodziny odjechał samochodem do swej willi. Tłum towarzyszył mu do mieszkania i przed domem przez dłuższy czas demonstrował na jego cześć

Rewolucja hiszpańska dziełem Moskwy

„Korespondent“ specjalny francuskiego „Matin“ Sauerwein donosi z Madrytu:

Jest to zadaniem wprost niewdzięcznym, przyjechać do Madrytu, do kraju, o którym się myśli że przewala się ponim huragan rewolucji, ziemia się pali pod nogami, a salwy karabinów masywnych rozdzierają powietrze, tymczasem spragniony sensacyjnych wrażeń nastawiony bojowo korespondent zagranicznego dziennika przyjeżdża i zastaje — spokój

Na ulicach Madrytu tłum przechodniów spokojnie płynie, kawiarnie są pełne, przed teatrem stoją szeregi samochodów, roznosiciele gazet wykrzykują na ulicach. Można już nawet telefonować nietylko na prowincję lecz i zagranicę. Nie wolno tylko odbywać zgromadzeń

Rewolta jest zlikwidowana. To nie ulega wątpliwości

A bilans?

8 zabitych i 2 oficerów rozstrzelanych w Huesca. Bombardowanie aerodromu Czterech Wiatrów nie wywołało żadnej szkody, prócz jednego lekko rannego. Mieszkańcy Madrytu przeżyli nie co emocyj, gdy aeroplany rozrzuciły ulotki, że za pół godziny miasto zostanie zbombardowane, ale gdy minęło 36 minut i nic się nie stało — uspokoił się szybko

Strejk generalny miał miejsce tylko w Alicante, gdzie strejkujący wykoleili dwa pociągi, co zresztą nie pociągnęło za sobą żadnych ofiar. Armja, na którą agitatorzy liczli, pozostała wier na rządowi

Artylerja, której niezadowolenie jest tradycyjne z powodu drobnych incydentów — usłuchała rozkazów bez chwili wahania

Syndykaty robotnicze nie zatwierdziły strejku. Jest to skutek mistrzowskiego posunięcia Primo

mocy tym nieszczęśliwym? — Owszem rozumieją go ci wszyscy, którzy na zew Stolicy Apostolskiej wstąpili do Papieskich Dzieł Misyjnych Rozkrzewiania Wiary i św Piotra Apostoła i przyczyniają się do rozkrzewiania Wiary — Lecz za mało jeszcze wiernych w szeregach członków wspomnianych Dzieł bo znów wielkie ale pracowników mało — Z miłości więc i wdzięczności do Zbawiciela

de Rivery, który dał im miejsce w Radzie rządu. Rząd hiszpański jednak nie spoczywa na laurach. Wie, że rewolta była dziełem Moskwy

Wybuch nie był spontaniczny. Odczuwało się wszędzie dyrektywę, kierownictwo, listy kompromitujące, zostały przejęte. Plan pogrążenia Hiszpanji w odmętach anarchji został przygotowany w Sowieciech i w trzeciej międzynarodowce w Wiedniu oraz w pewnych miastach na wschodnim wybrzeżu Śródziemnego Morza

Konspiracja obejmowała republikanów kilka organizacji komunistycznych, trochę niezadowolonych lotników i egzaltowanych oficerów

To, co by nastąpiło w Hiszpanji nie mogło być ani Republiką, ani dyktaturą — tylko reżimem sowieckim

Szef sądownictwa wojskowego wkracza w sprawę brzeską

„Il Kurj Codzienny“ pisze, że sprawą zajść brzeskich zainteresował się szef wojskowej służby sprawiedliwości gen Daniec. Gen Daniec, wedle tych pogłosek — już w najbliższych dniach może nawet jeszcze przed świętami, powierzy prowadzenie śledztwa jednemu z prokuratorów wojskowych. Krążą również wersje iż osobny nadzór nad śledztwem powierzony zostanie prokuratorowi przy wojskowym sądzie w Warszawie ppłk drowi K Zielińskiemu

Misjonarze i komuniści chińscy

Podług wiadomości, otrzymanych przez Agencję Havasa z Hongkongu, na obronę 32 angielskich i amerykańskich misjonarzy, znajdujących się w poważnym niebezpieczeństwie w Haiku na wyspie Hainan wobec otoczenia przez komunistów, przybyło 600 żołnierzy chińskich. Zjawienie się wojska które oczekuje na dalsze posiłki, by rozpedzić bandy, znacznie osłabiło działalność komunistów — Wszyscy misjonarze znajdują się w dobrym zdrowiu

oby każdy Dzieciątka Jezus do żłóbka przez swą modlitwę w intencji Misyj i swą ofiarę na cele misyjne przywiódł jaknajwięcej nawróconych i łaską Bożą uszczęśliwionych pogan by coraz donioślej i coraz dalej rozbrzmiewał anielski śpiew: „Chwała na wysokości Boku, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli“

Ks K Bajerowicz

Powstanie pierwszej specjalnej organizacji ochrony ptaków w Polsce

Olbrzymie спустoszenia w rolnictwie i leśnictwie czynione przez szkodniki owadzie przybie rają nieraz rozmiary prawdziwej klęski, która wy raża się w stratach sięgających setek tysięcy i milionów złotych rocznie (jak na przykład inwazja Sówki chojnowki w roku 1924 w zachodniej i północnej części Polski) i zmuszają człowieka do szukania co raz to nowych środków zaradczych — Środki chemiczne często są zbyt drogie i nieraz bardzo szkodliwe dla większości małych pożytecznych zwierząt które giną masowo

Z końcem 10-go stulecia wysuwa się na plan pierwszy, jako środek w walce ze szkodnikiem ochrona ptactwa owadożerczego — Racjonalną pod stawę tego ruchu zawdzięcza ludzkość słynnemu niemieckiemu uczonemu baronowi H Berlepscho wi — W niektórych krajach ochrona ptaków no si charakter oficjalny i jest wykonywana przez specjalnych urzędników państwowych tzw Vogel schutzkommissar (np. w Bawarii, Węgry, Czechosłowacja, Holandia itd) — W większości państw stworzono Stacje ochrony ptaków, rezerwy, in stytucje badawcze itd przy szerokim udziale rządu — Równoległe powstały w większości krajów kulturalnych organizacje społeczne mające na celu ochronę ptaków — Liczą one tysiące a na wet i miliony (Ameryka, Tow im Audubon'a itd) członków lub też są mniejsze, lecz obficie rozsia ne po całym państwie jak to ma miejsce w Niem czech, Francji lub Anglii

W Polsce mimo budzących się objawów przy wiązań do skrzydlatej rzeszy i pojedynczych usiłowani opieką nad ptakami akcja społeczna w tym kierunku istniała raczej dorywczo

Dopiero ruch ochrony przyrody którego naj- wybitniejszym orędownikiem i niestrudzoną or

ganizatorem jest prof dr Wład Szafer w Krako- wie, spowodował powstanie pierwszej specjalnej organizacji ochrony ptaków w Polsce

W dn 27 10 br odbyło się w Warszawie w loka lu Stacji ochrony Roślin Warszawskiego Tow O- grodniczego przy ulicy Bagatela 3, organizacyjne zebranie Sekcji Ochrony Ptaków Oddziału War- szawskiego Ligi Ochrony Przyrody pod przewo- dnictwem p prof L Danielewicza Dyrektora Planta cyj Miejskich z udziałem Panów dr J W Ruszkow skiego (Stacja Ochrony Roślin T O W) prof J Kacz kowskiego (Muzeum Pedagogiczne) p L Rewień- skiego (Muz Ped) inż Stefan Wyrzykowski (Redaktora Młodego Rolnika) oraz M hr Czerep- Spirydowicza (Liga Ochrony Przyrody) Inicjator i założyciel Sekcji, M hr Czerep — Spirydowicz zapoznał obecnych z przygotowawczą działalno- cią Zarządu, która wyraziła się w następujących czynnościach:

1) Uzyskano od Pana Prezydenta Miasta oraz Dyrekcji Plantacji Miejskich przyrzeczenie po- parcia Sekcji w jej akcji ochrony ptaków na tere nie miasta i jego okolic przyczem Pan Prezydent Miasta przyrzekł wszelką techniczną pomoc w wy robieniu i zainstalowaniu skrzynek i karmików dla ptaków w ogrodach i parkach miejskich oraz częściową pomoc w dokarmianiu ptactwa w zimie

2) Przygotowano tereny pod przyszłe rezerwa ty i stacje ochrony ptaków

3) Nawiązano kontakt z 24 organizacjami po krewnymi we wszystkich częściach świata — Na dostały one już bardzo życzliwe odpowiedzi oraz swe wydawnictwa z prośbą o utrzymywanie na dał ściślejszego kontaktu

Z kolei przewodniczący Sekcji Dr J W Rusz- kowski przedstawił obecnym do zatwierdzenia projekt programu działalności Sekcji na najbliż- szy okres czasu, przyczem uchwalono:

1) Wyjednać u Władz wydanie specjalnej u- stawy ochrony ptaków niełownych na wzór ist- niejących już podobnych ustaw we wszystkich prawie państwach

2) Założyć szereg rezerwatów dla ptaków na terenie miasta (park Paderewskiego, Łazienki la sek Bielanski itd) oraz wzorową stację ochrony ptaków w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego

3) Rozpocząć jaknajenergiczniej propagan- dę celem szerzenia idei ochrony ptaków wśród jaknajszerszych warstw ludności a szczególnie wśród młodzieży szkolnej wciągając ją do akcji praktycznej (czynnej) drogą nawiązania porozu- mienia z Polskim Tow Pedagogicznym

4) Nawiązać kontakt z pokrewnymi organiza- cjami w kraju i utrzymywać jaknajściślejsze sto- sunki z podobnymi instytucjami zagranicą oraz współpracować z pierwszą w Polsce Stacją ochro- ny ptaków Towarzystwa Ogrodniczego Warszaw- skiego w Morach

Jako siedzibę Sekcji obrano lokal przy ulicy Bagatela 3, łaskawie ofiarowany przez Towarzy- stwo Ogrodnicze Warszawskie

Sekcja uprasza wszystkich komu idea ochro- ny ptaków naszych leży na sercu o zgłaszanie swej bezinteresownej współpracy oraz o informo- wanie jej o wszelkich przejawach inicjatywy pry- watnej w tym kierunku, jak również uprasza i o- podjęcie jaknajenergiczniej akcji celem rato- wania ptactwa od głodowej śmierci podczas zimy na wiosnę zaś umożliwienia ptakom spokojnego i bezpiecznego gnieździe- nia się, zawieszając dla nich sztuczne gniazda i tworząc rezerwy i schroniska

We wszystkich tych sprawach Sekcja udziela jaknajchętniej wszelkich informacji, po które na- leży się zwracać bezpośrednio pod adresem: Sek- cja Ochrony Ptaków — Warszawa ul Bagatela 3



Najpiękniejszym podarkiem gwiazdkowym jest

PIANINO JÄHNEGO.

Zachwycająco szlachetny dźwięk każd. Instrumentu
Złote medale - Grand Prix

**Fabryka Fortepianów
W. JÄHNE**

Bydgoszcz, ulica Gdańska 149, Telefon 2225

Filje: Grudziądz, ulica Toruńska 17-19,
Poznań, ulica Gwarna 10.

Najdogodniejsze warunki spłaty.

Kalendarze Marjańskie

na rok 1931 poleca

Księgarnia Dziennika Pomorskiego.

Wyciąć, wypełnić i oddać listowemu

Kwint mies. na zamówienie gazety.

Niżej podpisany zamawia w urzędzie pocztowym:

Tytuł gazety	Czas przedpłaty	Abon.
„Dziennik Pomorski“	styczeń 1931	2,80 zł.

Gazetę proszę dostarczyć mi do domu, a przed- płatę ściągnąć przez listonosza.

Imię, nazwisko i dokładny adres zamaw.:

Pokwitowanie poczty:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy

_____ dnia _____ 1930 r.

Książki

:—:—:

Obrazy

Polecamy na gwiazdkę:

Wielki wybór torebek damskich i dla dzieci, ostatnie nowości, portmonetki, portfele, papierośniczki, teki, plecaki. Kasetki, kałamarze, podkładki na biurko, teki z przyborami do pisania, piórka wieczne, albumy do poezji i pocztówek w skórze i płótnie koszyki do kwiatów, figury alabastrowe, wazony, manieury, skrzynki z przyborami do szycia, szachy i różne gry dla dzieci i dorosłych. Zabawki w wielkim wyborze, konie na biegunach obciążone skórą, wózki dla lalek, strój choinkowy

Księgarnia Dziennika Pomorskiego

KINO NOWOŚCI

We wtorek dnia 23 bm. o godz 8.15

Wielki podwójny program!

I. Grzesznica bez grzechu

Wzruszająca tragedia młodej uroczej węgierki Obrazek z życia codziennego, przemawia- jący wprost do serca każdego. W rolach głównych sława artystyka dramatyczna

Estera Ralston

oraz James Hall

znany z obra u „Ostatni Syn“.

Film technący melancolją puszczy węgier- skiej i weselę m hulaszcz go Wiednia.

II. Wielki film cyrkowy!

Przygoda Tilli

Wzruszający dramat młodej cyrkówki, W rolach głównych:

Doris Hall i Mach Swain.

Doskonała tresura dzikich zwierząt. Lwy, lamparty, tygrysy, hyjony, słonie i t. p.

Wielkie atrakcje cyrkowe!

Ceny zwykłe! Sala dobrze ogrzana!

Mieszkanie

2 pokoje z kuchnią do oddania.

Osada przy Szosie Bytowskiej Nr. 8a. Dzien.

Polecam po zniżonych cenach:

Deski sosnowe każdej grubości, deski dębowe, lipowe, brzo- zowe, jesionowe i osikowe. Dla kołodzie- jów: bale dębowe, bukowe, brzo- zowe, dęby, dzwony, sprichy. Kupu- jący może sobie drzewo obrobić. Pła taśmo- wa i trzcowa z elektrycznym zapędem. Także drzewo opałowe i węgiel.

B. LANDOWSKI, Szosa Gdańska 113.
Telefon 117. Telefon 117.

Ekspedycja samochodami i transport mebli

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

B. Borkenhagen

Chojnice, u Dworcowa 7.

Tel. 6.

Tel. 6.

Wilhelminka

W drugie święto Bożego Nar. po południu od godz. 4-tej

KONCERT

i zabawa taneczna przy choince.

Przy nieporodzie komunikacja autobusowa z Rynku.

2 cytry, flety, Instrum. dziecięce, płyty gram., kolejka sprężn., lornetka, strzelba strzel. i repozytor- ium z drzwiami przesuwaln. (pod szkłem) tanio na sprzedaż.

Grove, Człuchowska 2 II.

Dziewczyna

do wszelkich prac domo- wych z gotowaniem może się zgłosić

Gimnazjalna 4/5 I.

Plecaki

poleca

Księgarnia

Pomorskiego.